

LEVÉLSZEKRÉNY.

TUDÓSÍTÁSOK.

(5.) *A napi sajtó és az ismeretek terjesztése.* (Dr. Wartha Vincze tanár, társulati első titkárhoz intézve.)

Tisztelt barátom! Ujabb időben a valóban virágzó és igazán hatalommá vált magyar napi sajtó sokkal kisebb figyelmet tanúsít az ismeretterjesztő tudományos társulatok működése iránt, mint a milyennel megtisztelte ezeket — hozzáteszem, valóban a köz érdekében — ezelőtt csak 8—10 évvel is. Az a figyelem, a mellyel a Természettudományi Társulat a napi sajtóban azelőtt találkozott, véleményem szerint vállvetett közreműködése volt a sajtónak és a Társulatnak a magyar közművelődés igazi érdekében. Így fogták ezt föl akkoron a napi sajtónak igen előkelő munkásai, pl. Toldy István a magyar, Dux Adolf a német sajtó részéről — az élőkrol, kik ma már más téren működnek, nem is szólva. Ma hiába gondoskodunk az üléseken a sajtó képviselőiről; — azokról már épenséggel hiába, a kik benyomásaikat leírják, vagy ítéletet mondanának. Ma a tudósítók asztalánál megjelenik egyetlen, igen csöndes és igen szerény ifjú: a *könyvnyomatos*, ki a programot kivonatozza s be nem várva az előadások végét, távozik, mert rendszerint még három-négy helyre kell sietnie.

Nekem a sajtó mai, nagyon előkelő munkásainak egy része azt mondotta, hogy a sajtónak ma már más a feladata; egy — szerencsére igen csekély — töredék hajlandó a dolgot a reklam szempontjából megítélni és elítélni. Engedd meg, hogy a békeség kedvéért és igazán a köz érdekében följajánlhassam a »Természettudományi Közlöny« számára a »Standard«, tehát egy valódi világlnak tudósítását a »Linnaean Society« üléséről, a melyen Mr. Harting a madárvilág téli vendégeiről értekezett. (L. alább.) Csernátony Lajos barátom szeretetreméltó készséggel ollózza ki és dugdossa zsebembe

ezeket a valóban értékes tudósításokat: pedig ő is a sajtó embere! Sapienti . . .

Baráti üdvözlettel

HERMAN OTTÓ.

»Téli szárnyas vendégek Angliában.*

A télnek nemcsak a mi földrajzi szélességünk alatt (t. i. Angliában), hanem feljebb, a magas északon nagy szigorúságáról tanúbizonyságot tesz az a számos arktikus madár, a melyet Angliában a legutóbbi időben megfigyeltek. Harting a Linné-társulat legutóbbi ülésén néhányat bemutatott ezek közül a szokatlan látogatók közül. A legritkább volt valószínűleg a *vastagsőrű Uria*, melyet *Brünnich Uriájá*-nak is neveznek (*Uria Brünnichii*). Ez a tengeri madár Grönlandban, a Spitzbergákon és az arktikus öv egyéb részén igen közönséges, a hol azonban igen gyakran a még nagyobb számban levő *Uria lomvid*-val tévesztik össze. Ez a madár a John Davis-tól »Elhagyatottság Földjé«-nek (Land of Desolation) nevezett óriási jég-háromszög partjai mentén, fel egészen a magas északig, addig, a meddig csak a civilizált ember felhatolt, a legmeredekebb kőszirteken minden nyáron megmérhetetlen nagy telepekben fészkel. A Ferencz József-földön, Novaja Zemlja és Szibériának legelhagyatottabb partjain olyannyira elképzelhetetlen mennyiségben tanyázik, hogy az ily valószínű madárhegyre irányított egyetlen puska-lövésre az elejtett vagy megsebesült madár úgy hull, mint akár az eső és a felriasztott sok madártól az ég szinte elborul. Októberben és novemberben azonban ott egy madár sem látható. Miként a többi tengeri madár, télen ez is elhagyja ezt a vidéket, hogy enyhébb klimát és nyílt (be nem fagyott) tengert keressen. És ez az, a mi annak megérthetőségét nehezíti, hogy miért megy ez a madár-faj az európai partokon annyira ritkaság

* Fordította Jablonowski József.

számba. Az ember azt hinné, hogy az *Uria Brünnichii* a Shetland és Orkney sziget-csoporton igen bőven található. Tényleg azonban úgy áll a dolog, hogy az előbbi szigetség faunájába csak egyes-egyedül Sir James Clark Ross, a sarki utazó tekintélye alapján került, ki azt állítja, hogy egy példányát Unst szigetén, a shetlandi sziget-csoportnak legészakibb fekvésű szigetén látta; az állítás azonban mai nap már csak némi fenntartással fogadható el. Mondják, hogy az Orkney szigetségén szintén ritka vendég és ennek bizonyosságul e madárfajnak az edinburghi múzeumban őrzött bőrére hivatkoznak. St. Kilda, Kerry, Youghal, Banffshire, Skótország nyugoti része, Caithnesshire, Wight sziget, Cornwall és az Irwell folyó torkolata, mind olyan hely, a melyről állítják, hogy ezt a madarat ott látták, vagy lőtték; azonban ezeknek mindegyikére nézve van némi kétség. A norvég partokon nem igen közönséges, a dán partokon egyszerűen csak korbórló madár, Izland és szigetén is az északibb részekre szorítkozik. E szerint tehát az a példány, melyet kétségtelenül Scarboroughban (York) ejtettek el, a mostani télnak legérdekesebb ornitológiai adata, noha még ez sem magyarázza meg, hogy az a sok millió madár, mely nyáron az északi kőszirteket ellepte, a telet hol tölti?

A »rotje«, vagyis a kis alka (*Fratercula arctica*) szintén kedves ismerőse a sarki utazónak, mert a sarki medence vidékén egész nyáron át milliányi tömegben található. És noha a délibb fekvésű tengeren télen át sem ritka, mégis addig, a míg a jég nem kényszeríti, hogy táplálékát a nyílt tengeren keresse, Ujfundlandon és Labradorban tizedrésze sincs annak, a mely ősszel a Davis-szoroson felvonul. A brit partokon is ritka aránylag. A Shetland-szigeteken olykor több esztendő is eltelik a nélkül, hogy egyet-egyét látnának, noha tengeri madárról van szó, mely a telet a nyílt tengeren szokta kihúzni. A legutóbbi nagy szélviharok igen nagy számú, részint halott, részint halálra kimerült példányt vetettek a partokra és több példányt igen tekintélyes távolban, már benne a bel-földön, sőt egyet a keleti angol partoktól mintegy 50 mérföldnyi távolságban is találtak.

A kis sirály (*Larus minutus*) szintén ilyen északi vendég, a melyet azóta, hogy a nagy hideg beállott, több ízben figyeltek meg partjainkon; mindazonáltal még sem olyan ritka vendége a brit madárfaunának, mint a többi faj, a mely a mi kevésbbé

barátságos partjaink vendégszeretetéét kereste. Noha ez a madár a brit szigeteken nem költ, mégis olyan déli vidékekre, mint tesszem a Cornwall, igen sok példány került. És dacára annak, hogy Norvégia déli része közel esik ennek a madárnak Észak-Oroszországban levő nyári telepeikhez, itten mégis csak elvétve látható és már rég ideje, hogy sem Gothlandon, sem a Balti-tenger egyéb tájékán nem fészkel. Azt a példányt tehát, melyet Harting szintén a Linné-társulatban bemutatott, és a mely Whitstableből (Kent, Tames folyó mellett) való, úgy kell tekintelnünk, mint áldozatát annak a nagy hidegnek, a mellyel a jelen év beköszöntött.

A havasi pacsirta (*Otocorys alpestris*) inkább csak szubarktikus faj, semhogy valódi arktikus fajnak lehetne tartani és még sincs tudomásunk róla, hogy annyira benne az országban megfigyelték volna, mint ez idén Needhamban (Suffolk).

A harist, a melyet a szélvész Axminsterben (Devonshire) a telegráfródrnak annyira neki vetett, hogy bele veszett, hazánkat önkénytelenül látogató vendégeink más csoportjába kell soroznunk. Nyáron itt van és a déli grófságokba rendszerint április utolsó napjaiban jelenik meg, a tél közeledtével azonban Afrika északi vidékére, az Azori szigetekre, Kis-Ázsiába, vagy épséggel a Jó-Reménység fokához vonul.

Ime, ilyen messze kiható következményekkel járt az a rendkívüli nagy hideg, a melyet legújabbán tapasztaltunk.

(6.) *Még néhány szó Hyrtl-ről.* Örömmel olvastam a Természettudományi Közlöny 1895 februáriusi füzetében Dr. Kuthy Dezső ismertetését Hyrtl-ről, az anatómia nagymesteréről, kire nemcsak mint a tudománynak fénylő csillagára, hanem mint hazánk szülöttjére is mindig méltán büszkék voltunk. Rosszul estek ezért a cikkíró végszavai, melyek szerint Hyrtl, noha Magyarországon született, azért »még sem állott hozzánk semmi nemű viszonyban«, s hogy »Magyarországot hazájának nem tekintette, hiszen nem is volt magyar«. Ez érdemtelenül sujtja a mindenkor nemesen, ideálisan gondolkozó Hyrtl-t. Ő sohasem tagadta, hogy magyar, sőt büszkén vallotta magát annak, ha ez alkalom adtán szóba került. Ennek több ízben adta tanújelét, legeklatánsabban azonban azon ünnepi »Studenten-Commers«-en, melyet visszalépése alkalmával 1874 márczius 16-ikán rendezett tiszteletére a bécsi egyetemi polgár-

ság, a midőn ő ugyanis sok ezer egyetemi hallgató és számos tanártárs jelenlétében a következő örökbecsű beszédet mondotta, a melyet szó szerint és eredeti szövegezésben legyen szabad itt közölnöm.*

»Noch ein Wort an meine Landsleute. Ein griechischer Redner, Isokrates, sagte: »Die erste Bedingung, um glücklich zu sein, ist der Ruhm des Vaterlandes.« Diese edlen Worte sind heutzutage ebenso wahr, wie damals vor 2000 Jahren. Mein Vaterland ist Ungarn. Obwohl ich es als Kind verlassen, deutsche Erziehung und deutsche Bildung genossen habe, ist doch die Liebe zu meinem Geburtslande nie aus meinem Herzen gewichen. Ich habe mitgeföhlt mit seinen Leiden, ich habe mich miterfreut über seine Erfolge, seinen geistigen und materiellen Aufschwung. Hineingetrieben wie ein Keil zwischen stammesfremde Racen hat das Volk der Magyaren nicht bloß seine nationale Unabhängigkeit durch tausendjährigen Kampf zu behaupten gewusst, sondern auch durch seinen kriegerischen Ruhm, durch seine heldenmüthige Vertheidigung der Freiheit und, was mir nicht weniger gilt, durch seine Achtung vor der Wissenschaft, durch hervorragende Leistung in Kunst und Poesie, Geschichtsforschung und Archäologie die Anerkennung, ich muss sagen die Bewunderung der gebildeten Nationen auf sich gezogen.

* L. Wiener medizinische Presse, 1874, 12. sz.

Darum schwillt mir das Herz in der Brust vor Freude, wenn ich in der edlen kräftigen Sprache meines Vaterlandes sagen kann: Szerencsémnek tartom, hogy magyar vagyok.

Hyrtl-nek ezen »nagy lelkesedéssel« fogadott beszédje tanúsítja legjobban, mint vélekedett ő hazájáról, Magyarországról. Ő különben mindig rokonszenvel viseltetett a magyarok iránt s nem egy assistensét választotta ki honfitársai sorából. Így a legtehetségesebb volt tanítványa és assistense, jelenleg utódja, Zuckerkandl tanár szintén magyar.

Ne adjuk tehát oda Hyrtl-ünket! Magyar volt ő származásánál fogva, de annak vallotta is magát mindenkor s csak a viszonyok készítették arra őt is, mint akkoriban még sok más magyart, hogy idegen országban éljen s hogy idegen nyelven adjon közre fényes munkálkodásának halhatatlan termékeit.

S bizonyára ép úgy kell őt is híres honfitársaink közé sorolni, mint tesszük azt sok más híres magyarral, kik anyanyelvükön alig beszéltek vagy beszélnek, kik életöknek legnagyobb részét külföldön töltötték, illetőleg töltik, mint Pyrkner és Lennau, Pollitzer és Kaposi, Liszt és Joachim, Klein Miksa és Tilgner, Munkácsy és Zichy Mihály. Majdan létesítendő magyar pantheonunkban épúgy kell, hogy jusson hely Hyrtl-nek, kit a sors távol tartott hazájától, mint jut majdan Semmelweisnek, kit viszont a sors s talán nem is saját akarata hazájába kényszerített visszajönni.

DR. TEMESVÁRY REZSŐ.

KÉRDÉSEK.

(21.) Borom szállítás következtében megfeketedett, azaz olyan, mint a vizes tinta; mit lehetne vele tenni? G. A.

(22.) Tagtársaim közül egyik-másik talán tudna felvilágosítást adni, hogy a Lambrecht Vilmos, Göttingen, czégtől hirdetett »Polymer« (mely tudomásom szerint, nem más, mint hőmérővel egybekötött higrometer) megbízható eszköz-e? L. R.

(23.) Kérek szíves felvilágosítást a következő kérdésekre:

Miképen kell kezelni a nikkelfürdőt, hogyan kell vegyíteni, és egy vasdarab be-
nikkelezése mely úton végezhető?

A puskacsöveget barnító vegyület miből áll, és miképen kell a barnítást végezni?

Ha réz- vagy gipszmintáról domborműví-
kepet akarunk levonni galvanoplasztikai úton,
minő eljárás követendő, hogy a pozitív kép

ne töredezzon (mint pl. vörösréznel) és az anyag vegyülete miből áll?

Továbbá, ha negatív mintáról levonjuk galvanoplasztikai úton a pozitív képet rézből, a negatív minta apró bemélyedéseibe rakódott réz a mintáról minő folyadékkal távolítható el?

A harangöntéshez szükség fémkeverék miből áll? F. A.

(24.) A tőlünk elköltöző fecske Afrikában is költ-e, vagy csak nálunk? B. S.

(25.) Több vadászembertől hallottam, hogy a kutya, ha dögre (egér, béka stb.) akad, hömpölyögni szeret rajta s hogy ezt, állítólag, szagló érzékének finomítása céljából teszi. Van-e ebben valami valószínűség? M. Gy.

(26.) Mikor a búza érni kezd, közvetlenül a mag és a toklász között egy kis minimum-vörösszínű állatka jelenik meg, melyet ná-

lunk »érlelő bogárnak« neveznek. Mi ez a kis állatka? Szeretnék róla bővebb felvilágosítást kapni. M. K. S.

(27.) Milyen *népies* magyar és német nevei vannak a *Matricaria Chamomilla*-nak? Előfordul-e a német »Stuhlkraut« név is? L. V.

(28.) Hogyan történik a hullarészek és egyéb organikus anyagok szétrottonása a Fresenius-Babó-féle oxidáló eljárás szerint? G. M.

(29.) Ha lilaszín virágot a szivar tűzéhez közel tartva megfüstölünk, miért válik a legsebbe tengerzöld színűvé? M. K. S.

(30.) Korhadásnak indult élő diófákon egy nagyra megnövé sárgás, néha szürkés gomba szokott teremni oly alakban, mint más fák az úgynevezett taplógomba, t. i. félkör alakban tönk nélkül, csupán kalapja van. Ez a gomba ehető, vastag húsu, igen izletes. Valaki azt ajánlotta, hogy ily gombás törzsöt levágva vízszintesen félig földbe sülyesztve és nyirkosan tartva — virágházban — árnyékos helyen, állandó gombaágyat kapok. Ezt megpróbáltam és csakugyan nagy, az előbbihez hasonló gombák fejlődtek rajta hamarosan, azonban nem félkör alakban, hanem tönkkel, tölcser alakban. Ugyanaz a gomba-e ez mint az előbbi? Nem a vízszintes fekvés és a felülről jövő világosság miatt lett más a külalakja? Mely magyar vagy német munkából lehetne az ehető és mérges gombákkal megismerkedni?

M. K. S.

(31.) Gyűjteményemben több igen szép ősvilági csontdarab van, melyek többnyire a Tiszából kerültek ki. Sajnosan tapasztalom, hogy a levegő hatása alatt repedezni és porlani kezdenek. Mivel kellene, illetőleg mivel szokták az ilyen fossil csontokat bekenni, hogy romlásnak ne legyenek kitéve?

M. K. S.

(32.) Ki lenne szíves valami jó, ártalmatlan fogpor receptjét, esetleg házi készítését közölni, egyszersmind felvilágosítást adni, hogy a tisztított szénpor fogpornak miért ártalmas, mint azt egy orvosi könyvben olvastam. B. E.

(33.) A fehér, közönséges házikacsák nemi különbségeit minő külső jelek mutatják? B. E.

(34.) Az eddigi megfigyelések szerint — a Földön kívül — naprendszerünk egyik bolygóján sincsenek meg azok a létfeltételek, melyek az emberhez hasonló eszes lényeknek, vagy felsőbb rendű állatoknak megélhetését lehetővé teszik. E tényből azonban azt következtetni, hogy a naprendszerünkön kívül lévő égitestek egyikén sem élnek ilyen lények, mégis merész föltevés lenne, mivel az egész universumban *egyenlő* természeti törvények szerint alakul és mozog minden, és azok uralma alatt nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy ama végtelen sokaságú égi testek valamelyikén vagy többjén is ismétlődhettek, sőt talán kedvezőbbé is alakulhattak azok a létfeltételek, melyek — mint például a Földön is — emberek és emberhez hasonló lények megélhetését lehetővé teszik. Jól tudom, hogy mindez csak pusztá *föltevés*. De jöhet-e oly kor, midőn a csillagászati megfigyelések e föltevés helyességét vagy tarthatatlanságát bebizonyíthatják? D. I.

(35.) Mivel lehetne megakadályozni, hogy a denaturált szesz égése alkalmával, de különösen eloltása után érezhető, igen kellemetlen szag ki ne fejlődjék? L. R.

(36.) Mily úton-módon lehet legegyszerűbben a szürke gummielasztikumot úgy feloldani, vagy felolvasztani, hogy formába önthető legyen. Kapható-e kereskedéseinkben ilyen feldolgozható anyag, s ha igen, hol? és mily néven? K. F.

(37.) Jelent-e meg magyar nyelven olyan munka, mely különösen a méhek kedvelte növényeket (fákat, bokrokat, fűveket), tárgyalja? Ha nem, melyik magyar növénytan volna legajánlatosabb a fenti czélből való tanulmányozásra? P. K.

(38.) Vannak-e Horvát-Szlavonországban medvék, farkasok, vadmacskák és hiuzok? J. L.

(39.) A Kamerun-hegységen előforduló kaucsukliánának (Landelphia), mi a magyar neve? J. L.

FELELETEK.

(8.) A *tőkés kacsca* (*Anas boschas*) fákon való költése mindennapos dolog volt e vidéken ezelőtt, mikor még a vízszabályozás a Bodrog és Tisza alkotta több négyszög-mérföldnyi tó és lápterületet meg nem semmisítette. Nemcsak a Bodrog menti tölgyesekben, hanem a több kilométernyi távolságban levő hegyi erdőkben is költött. Most is megcsik, hogy 7—8 km.-nyire levő hegyi patakocskákából — a mely kacsatenyésztetre nem alkalmas, mert már júliusban kiszárad — gunár tőkés kacsát röpített fel az ember, a mi azt jelenti, hogy a tojója ott ül valahol tojóson. Apámtól hallottam — szenvedélyes vadász és nagy madárismerő volt az öreg, — hogy a sárospataki erdőben az úgynevezett *Vérmánytorokban* lőtt egy tölgyfáról felreppendő tojó tőkés kacsát, melynek fészke nem odúban, hanem a galyelágazásoktól formálódott gödörben volt. (E Vérmánytorok körülbelül 4 km.-nyire van a Bodrogból.) Ugyancsak ő tőle tudom, hogy a tőkés kacsca szájában hordja le a fiát egyenként a vízszélre, s hogy addig el ne széledjenek, míg a munka tart, hátukra fekteti őket, úgy hogy a lábuk a levegőben kalimpázik, s mikor mind lehordta, csőrével fellökdösi a fiókat s elvezeti a vízre.

UJLAKI ISTVÁN.

(21.) Hogy bora visszakapja eredeti színét, a következőket ajánlhatom: Mindenekelőtt fejtse le a borát olyan módon, hogy a levegővel érintkezzék, ettől a borban foglalt vas oxidálódik. Vegyen azután három félliter bort három palackba és tegyen az egyikbe 0.05 gr. zselatint és ugyanannyi tannint (10 grammnak felel meg 100 liter borra), a másodikba 0.075 gr. zselatint és ugyanannyi tannint (megfelel 15 gr.-nak) és a harmadikba 0.1 gr. tannint és zselatint. Megjegyzendő, hogy a zselatint kevés meleg vízben, a tannint pedig igen kevés tiszta alkoholban kell feloldani. Huszonnégy órai állás után mind-egyik bort szűrje meg és félig telt palackban hagyja állani két napig; ekkor meglátja, hogy a három közül melyik marad tisztán. A tisztán maradt borban felhasználja zselatint és tannin mennyiségét borkészletéhez mért mennyiségben tegye az egész borba, az is megtisztul s eredeti színét visszakapja.

L. E.

(22.) A *Lambrecht Vilmos*-tól Göttingában szerkesztett »polymeter« ne-

hány egyközűen egymás mellé helyezett hajszálból áll, melyeket kis súllyal terhelt emeltyű feszít meg. A készülék tehát nem egyéb, mint kissé módosított *Saussure*-féle hygrométer, thermométerrel egybekötve. A jeni kemény üvegből készült thermométeren bal felől van a Celsius-féle skála, jobb felől van a gőzfeszültségi maximum milliméterekben kifejezve. A hygrométeren alul van a viszonylagos légnedvesség skálája, felül az úgynevezett fokszámok skálája. Polymeternek nevezi *Lambrecht* e készülékét, mert vele közvetlenül a következő adatok olvashatók le: 1. A mérséklet, 2. a relatív légnedvesség, 3. a gőzfeszültség maximuma milliméterekben, 4. ugyancsak a maximumnak megfelelő gőzsúly a köbméterenként grammokban kifejezve, 5. hány fokkal fekszik a harmatpont mérséklete mélyebben, mint az uralkodó mérséklet, vagy más szóval a harmatpont. 6. a légkörben tényleg meglevő párák feszültsége és mennyisége köbméterét grammokban adva.

A »polymeter« megbízhatósága olyan, mint akármely gondosan készült más hygrométeré. Kevesebbet ígér ennél, de talán megbízhatóbb a *Koppe*-féle »procent-hygrometer«, melyet *Hottinger* és társa (előbb *Goldschmidt* I.) készít Zürichben, s melyet a telítési pont segítségével könnyen állíthatni be helyesen. Szelenczealakú, de jó hajhygrométereket készít még az ismeretes *Naudet*-féle párizsi cég. A *Lambrecht*-féle polyméternek körülbelül 20 márká, a *Kopp*-félenek 45 frank az ára, a használati füzet pedig 2 frt 60 krba kerül.

HELLER ÁGOST.

(23.) Minthogy a legrövidebb felelet is néhány oldalra terjedne, csakis azon munkák címére szorítkozom, melyekben az illető eljárások részletesen le vannak írva. A puska-csőnek barnítására a következő munkát ajánlom: *Die Metallfärbung und deren Ausführung von Georg Büchner*. Verlag bei Fischer in Berlin.

A nikkelezést és galvanoplisztikát illetőleg ajánlom: *W. Pfannhauser*, »Die galvanische Plattirung und Galvanoplastik«. Wien. 1870 című munkát.

A harangöntésre való fémkeverék a következő: 100 súlyrész vörösréz és 25—28 súlyrész ón (cín).

W. V.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.